

Analiza de impact la proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza de impact la proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor
Data:	18.02.2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Biroul Național de Statistică
Subdiviziunea:	Direcția Recensăminte
Persoana responsabilă și datele de contact:	Valentina Istrati, șef direcție recensăminte valentina.istrati@statistica.gov.md, tel. 067770003
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<i>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
Conform art. 17 alin. (2) al Legii 93/2017 cu privire la statistica oficială, recensământul populației se efectuează în baza unei legi speciale. Ultimul recensământ al populației și locuințelor (RPL) din țară, realizat în anul 2014, a fost reglementat prin Legea 90/2012 <i>cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014</i>, în prezent această lege fiind consumată, efectele acesteia fiind încetate în corespundere cu prevederile art. 74 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, pentru efectuarea următorului recensământ al populației și locuințelor, care conform recomandărilor ONU și standardelor UE trebuie să fie realizat cel puțin o dată la 10 ani, runda mondială de recensăminte 2020, incluzând perioada 2015-2024, este necesară aprobarea unei noi legi. Elaborarea cadrului legislativ pentru efectuarea următorului recensământ al populației și locuințelor este prevăzută la p. 1.9.1, capitolul I. BUNA GUVERNARE din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021.	
<i>b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate</i>	
Lipsa cadrului legislativ care reglementează organizarea și efectuarea RPL nu permite desfășurarea următorului recensământ în țara noastră. Astfel, în lipsa unei noi legi cu privire la RPL, Republica Moldova (RM) în calitate sa de țară membră a ONU nu își va putea onora sarcina de efectuare a următorului recensământ al populației conform prevederilor Rezoluției adoptate la cea de a 46-a sesiune a Comisiei de Statistică a Organizației Națiunilor Unite¹, prin care statele membre sunt chemate să efectueze cel puțin un recensământ în Runda mondială de recensământ 2020, care cuprinde anii 2015-2024. Legea RPL urmează să reglementeze efectuarea viitoarelor recensăminte ale populației și locuințelor, necesare pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ privind numărul și distribuția teritorială, la cel mai mic nivel teritorial, a populației rezidente (cu reședință obișnuită), structura demografică și caracteristicile socio-economice, condițiile de locuit ale gospodăriilor casnice și clădirile în care se situează locuințele acestora.	

¹ <https://undocs.org/en/E/RES/2015/10>

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Legea 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014 este ca efect, consumată, în acord cu prevederile art. 74 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar pentru a suplini acest vid legislativ este necesară adoptarea unei noi legi.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În Republica Moldova, organizarea și efectuarea recensămintelor anterioare era reglementată prin adoptarea actelor normative specifice pentru fiecare recensământ. Astfel, recensământul precedent al populației și locuințelor, efectuat în 2014, a fost reglementat de Legea nr. 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014, iar Recensământul Populației din 2004 prin Hotărârea Guvernului nr. 422 din 18 iulie 1996 cu privire la efectuarea recensământului populației din Republica Moldova.

Prin proiectul dat de lege, BNS propune o abordare mai eficientă și anume prin adoptarea unei legi cadru care ar reglementa toate RPL, aspectele specifice fiecărui recensământ fiind reglementate prin Hotărâri de Guvern.

Fără o intervenție, Republica Moldova nu își va putea onora angajamentele în calitatea sa de țară membru a ONU și anume în ceea ce privește respectarea prevederilor Rezoluției menționate la lit. b).

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

La moment nu există un cadru juridic care să permită organizarea și efectuarea următoarelor recensăminte în Republica Moldova, întrucât legea în baza căreia a fost desfășurat ultimul recensământ este consumată.

În 2017, a fost aprobat un nou cadru juridic cu privire la statistica oficială odată cu adoptarea Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială. Astfel, conform art.17 alin. (2) al Legii nominalizate, pentru a organiza și efectua recensămintele trebuie elaborată o lege specială.

Prin abordarea propusă în proiectul prezentei legi, a căror prevederi urmează să fie aplicabile pentru viitoarele recensăminte ale populației și locuințelor va fi diminuat efortul administrativ și financiar în comparație cu efortul necesar pentru elaborarea unei legi specifice pentru fiecare RPL (precum a fost în cazul RPL 2014). Este dificilă, sau chiar imposibilă anticiparea schimbărilor tehnologiilor informaționale, celor din societate etc. care vor influența efectuarea recensămintelor, astfel, în viitor vor fi operate modificări la lege în caz de necesitate. Totuși, de regulă, modificarea legii implică mai puțin efort decât elaborarea unei noi legi.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Prezentul proiect de lege, schimbă modul de reglementare a recensămintelor, sub forma instituirii unor norme-cadru de reglementare, care sunt aplicabile tuturor recensămintelor viitoare. Acest aspect va permite eficientizarea organizării și efectuării recensămintelor, reducerea resurselor administrative și financiare pentru elaborarea și adoptarea cadrului de reglementare, dar și edificarea memoriei operaționale în acest sens.

Mai mult, în scopul reducerii sarcinii informaționale asupra respondenților, resurselor financiare, proiectul de lege urmărește scopul digitizării procesului de recensare, cu includerea treptată a instrumentelor legale care vor permite realizarea recensămintelor prin autorecenzarea și prin consumul de date din registrele publice și private, urmărind ultimele tendințe internaționale și naționale la subiectul: „datele trebuie să producă noi date pentru a propulsa economia digitală”.

Suplimentar, vor fi instituite noi măsuri organizatorice și tehnice care vor asigura un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Un alt obiectiv aparte, se referă la modul în care vor fi păstrate datele, de pe cel de suport de hârtie în format electronic, ceea ce va permite minimizarea costurilor de întreținere a arhivelor și eficientizarea resurselor bugetare pentru personalul implicat.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Recensământul Populației și Locuințelor reprezintă una din cele mai importante activități de colectare a datelor cu privire la numărul și caracteristicile populației unei țări **la cel mai dezagregat nivel administrativ** și formează **partea centrală a unui sistem național integrat de statistică**, contribuind esențial în procesul de **fundamentare a deciziilor bazate pe evidențe în domeniul demografic, social și economic**. Conform recomandărilor ONU și standardelor UE, RPL trebuie să fie realizat cel puțin o dată la zece ani.

Astfel, opțiunea „a nu face nimic”, este inoportună, dacă nu critică, întrucât lipsa cadrului legislativ nu va permite efectuarea RPL. În cazul neefectuării RPL, ne-am confrunța cu o lipsă de date statistice actualizate la nivel național și dezagregate la cel mai mic nivel teritorial cu referire la populație și principalele caracteristici ale acesteia, ceea ce va afecta în continuare capacitatea autorităților administrative centrale de a lua decizii pentru politici bazate pe dovezi, autoritățile publice locale pentru atragerea de proiecte de dezvoltare rurală, precum și mediul de afaceri și partenerii de dezvoltare.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țin seama de cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Scopul prezentului proiect de lege este de a reglementa organizarea și efectuarea viitoarelor recensăminte, care implică procesul de planificare, colectare, prelucrare, evaluare și diseminare a datelor despre persoane (caracteristici demografice, sociale și economice) și locuințele acestora și pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ.

Scopul recensământului este de a produce, în condiții de calitate și comparabilitate internațională, statistici oficiale naționale sub forma unor indicatori statistici privind numărul și distribuția teritorială, la cel mai mic nivel teritorial, a populației rezidente, structura demografică și caracteristicile socio-economice, condițiile de locuit ale gospodăriilor populației și clădirile în care se situează locuințele acestora. Rezultatele recensământului reprezintă informații esențiale de interes public pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor, pentru argumentarea deciziilor de dezvoltare umană, pentru cercetarea științifică și pentru dezvoltarea mediului de afaceri.

Proiectul de lege stabilește cadrul legal privind organizarea și efectuarea recensămintelor, inclusiv:

- scopul și obiectivul RPL;
- atribuțiile BNS la planificarea și pregătirea RPL, colectarea, procesare, analiza și evaluarea datelor, și diseminarea rezultatelor recensământului (art.18);
- atribuțiile Comisiei Naționale pentru Recensământul Populației și Locuințelor (CNRPL) care este un organ consultativ, fără personalitate juridică, instituită în scopul oferirii de suport pentru organizare și efectuarea recensământului (art.19);
- unele atribuții pentru entitățile care participă și contribuie la organizarea și efectuarea recensământului care asigură acces BNS la datele administrative de stat și private relevante, oferă suport la recenzierea populației cu statut special sau la identificarea grupurilor de populație pe care le reprezintă (art.3);
- metodele de realizare a recensământului care oferă posibilitatea de a efectua (art.12): (a) un recensământ tradițional prin colectarea datelor în teren de la întreaga populație, inclusiv prin autorecenzare (online), (b) un recensământ pe bază de registre, prin utilizarea datelor

administrative din bazele de date ale persoanelor juridice de drept public și privat, (c) o combinație de recensământ tradițional (un chestionar scurt cu câteva variabile colectate de la întreaga populație) și cercetare prin sondaj (un chestionar lung cu mai multe variabile), (d) o combinație a metodelor de recensământ enumerate mai sus;

- dreptul BNS de a accesa date administrative de la autorități administrative centrale, inclusiv autorități publice autonome, instituții publice, întreprinderi de stat și persoane juridice de drept privat pentru a fi utilizate la producerea indicatorilor statistici de recensământ (art.13);
- dreptul BNS de colectare și prelucrare a datelor cu caracter personal (art.18 lit. h) pentru atingerea scopului recensământului și anume de a oferi informații esențiale de interes public pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor, pentru argumentarea deciziilor de dezvoltare umană, pentru cercetarea științifică și pentru dezvoltarea mediului de afaceri, prin asigurarea securității adecvate a acestora, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, distrugerii sau a deteriorării accidentale prin măsurile tehnice, organizatorice și administrative implementate (art.22);
- unitățile de recenzie (art.3) și informațiile colectate la recensământ (art.11); data de referință a recensământului (art.6) și obligativitatea de participare a populației la recensământ pentru a asigura caracterul exhaustiv al recensământului (art.7);
- finanțarea recensământului (art.8);
- campania de comunicare și promovare necesară de a informa populația despre scopul și obiectivul recensământului, de a o convinge să participe la recensământ și de a obține suportul persoanelor de drept public și privat la organizarea și efectuarea RPL;
- diseminarea rezultatelor recensământului tuturor utilizatorilor (art.16) prin asigurarea confidențialității statistice;
- termenele și modalitățile de stocare a datelor etc.

Elementele noi ale acestui proiect, în comparație cu prevederile legii anterioare privind RPL - nr. 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014, sunt:

- proiectul legii are drept scop crearea unui cadru general de reglementare pentru viitoarele recensăminte ale populației și locuințelor din Republica Moldova pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ;
- stipularea periodicității recensămintelor - de cel puțin o dată la 10 ani;
- perioada de colectare a datelor de recensământ va fi stabilită prin hotărâre de Guvern;
- abilitarea BNS cu atribuții necesare și eficace pentru emiterea actelor administrative individuale și actelor administrative normative, inclusiv a actelor cu titlu de recomandare și ghidare, care va permite interacțiunea cu instituțiile și autoritățile publice dar și entitățile private, pentru repartizarea promptă a sarcinilor și responsabilităților necesare privind organizarea și efectuarea recensământului;
- includerea cerințelor specifice de conformitate și securitate la prelucrarea datelor individuale, pentru a asigura un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal;
- posibilitatea de selectare a metodei de efectuare a recensământului conform art. 12, asigurând, în măsura posibilităților, caracteristicile esențiale ale recensământului.. Pe termen lung se prevede excluderea, în totalitate a participării directe a respondenților la realizarea recensământului, astfel trecând de la un recensământ tradițional la un recensământ bazat pe registre. Spre exemplu, din țările Comisiei Economice a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa, încă în runda 2010, 11 (din total 56) țări au trecut de la recensământul tradițional la un recensământ combinat sau bazat în totalitate pe registre;
- atribuirea unui identificator statistic (unic, generat în scopuri exclusiv statistice în urma aplicării asupra fiecărui IDNP (numărul de identificare de stat al persoanei fizice) a unui algoritm specific de pseudonimizare utilizat într-o bază de date sau în orice listă de unități statistice. Aceasta va permite prelucrarea datelor colectate (fie direct de la persoane, fie indirect din surse administrative sau private) prin asigurarea unui nivel de securitate și confidențialitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrarea și caracterul

informațiilor, conform principiilor stabilite de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.
<i>c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare</i>
În practica internațională sunt aplicate două abordări de bază privind cadrul legislativ al RPL: lege specifică pentru fiecare RPL (Albania, Bosnia și Herțegovina, Cehia, România etc.) sau prevederi cadru care reglementează toate RPL (Australia, Belarus, Israel, Marea Britanie, Rusia, Ucraina etc.).   Opțiunea de a elabora o lege separată pentru următorul RPL (precum a fost în cazul RPL 2014) și respectiv alte legi separate pentru fiecare dintre recensămintele viitoare, presupune efort administrativ, de timp și de resurse umane antrenate la fiecare 10 ani. În schimb, prin abordarea propusă în proiectul prezentei legi, a căror prevederi urmează să fie aplicabile pentru viitoarele recensăminte ale populației și locuințelor, fiind o lege cadru, va fi diminuat acest efort, întrucât vor fi necesare doar amendamente ale legii, deoarece este dificilă, sau chiar imposibilă anticiparea schimbărilor tehnologiilor informaționale, celor din societate etc. care vor influența efectuarea recensămintelor viitoare. Totuși, de regulă, modificarea legii implică mai puțin efort decât elaborarea unei noi legi.
4. Analiza impacturilor opțiunilor
<i>a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate</i>
În cazul neadoptării legii cu privire la recensământul populației și locuințelor, nu va exista bază legală pentru a desfășura un recensământ.
<i>b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</i>
Proiectul de lege reglementează organizarea și efectuarea RPL (un recensământ o dată la zece ani).   Proiectul de lege, stabilește cadrul legal privind organizarea și efectuarea viitoarelor recensăminte ale populației și locuințelor în Republica Moldova și nu presupune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.   Realizarea nemijlocită a recensămintelor, în termenele stabilite prin Hotărâri de Guvern pentru fiecare recensământ, va implica costuri, care urmează a fi finanțate din bugetul de stat, precum și cu contribuția partenerilor de dezvoltare.   Opțiunea recomandată, și anume lege generică de RPL, este mai eficientă din punct de vedere al poverii administrative, întrucât pune baza unui cadru legal general privind RPL.   Grație producerii datelor la cel mai mic nivel teritorial (sat) și posibilității încrucișării multitudinii de variabile colectate, oferă posibilitatea elaboratorilor de politici să cunoască situația social-economică în profil teritorial și să elaboreze politici țintite să îmbunătățească bunăstarea gospodăriilor casnice și respectiv a cetățenilor, accesul și calitatea serviciilor de protecție socială, educaționale, medicale, ale serviciilor publice administrative cu un accent pe accesul la bunuri și servicii de bază, inclusiv pentru persoanele social-vulnerabile. Pe bază de dovezi (date statistice de la RPL) va fi posibilă realizarea activităților de integrare a minorităților etnice și astfel asigurînd-se diversitatea culturală și lingvistică.   Indirect efectuarea RPL și respectiv producerea datelor statistice de recensământ aduce un șir de impacturi pozitive cum ar fi dezvoltarea activităților de inovare și cercetare.   Valorificarea datelor RPL permite reducerea discriminării femeilor, a persoanelor cu dizabilități, a minorităților etnice etc.   Părțile interesate în efectuarea RPL sunt: • autoritățile administrative centrale pentru politici bazate pe dovezi,

- autoritățile publice locale pentru atragerea de proiecte de dezvoltare rurală,
- mediul academic pentru analiză și cercetare,
- mediul de afaceri pentru investiții,
- sectorul asociativ pentru contribuția la bunăstarea cetățenilor,
- cetățenii, în calitate de beneficiari finali ai RPL, deoarece multiple decizii administrative, cum ar fi construcția spitalelor, școlilor și altor obiecte de menire socială, sunt adoptate în baza datelor despre populație, sursa principală a datelor fiind rezultatele recensământului, actualizate în perioada postcenzitară pe baza surselor de date administrative. Pentru fiecare RPL vor fi elaborate Hotărâri de Guvern, care vor conține prevederi privind planul de realizare a lucrărilor de recensământ, precum și va fi elaborat bugetul necesar.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Drept opțiune alternativă a fost elaborarea unei legi specifice pentru recensământul populației și locuințelor din runda mondială 2020, care cuprinde perioada 2015-2024. Însă această abordare presupune ca o dată la 10 ani să se elaboreze câte o lege separată pentru fiecare recensământ, necesitînd timp, efort suplimentar administrativ, financiar și de resurse umane.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Pentru opțiunea de a elabora o lege specifică pentru fiecare recensământ necesită de alocat timp foarte mult, ceea ce în condițiile în care personalul pentru pregătirea recensămintelor este destul de redus, există riscul de încetinire a altor activități necesare pentru efectuarea recensământului.

Pentru opțiunea de a elabora o lege cadru, riscul este mai mic, întrucât nu va trebuie de elaborat o lege a recensământului de la zero, dar la necesitate de efectuat careva amendamente.

Pentru opțiunea de "a nu face nimic" țara riscă să nu efectueze recensăminte. La nivel mondial în perioada 2005-2014, 214 țări și teritorii (91,1% din state) au efectuat cel puțin un recensământ, iar 5 state au realizat mai mult de un recensământ pe parcursul deceniului².

Lipsa de promovare și/sau promovarea ne-prioritară a proiectului de act normativ, ar putea duce la depășirea termenului de punere în aplicare a cadrului legal, și imposibilitatea realizării recensământului populației și locuințelor în runda mondială 2020 (care expiră în anul 2024), în corespundere cu Rezoluția ONU.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Implementarea prevederilor proiectului de lege nu are efecte nemijlocite asupra întreprinderilor.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Opțiunea de elaborare a legii cadru pentru reglementarea recensămintelor viitoare va economisi resurse administrative, umane, de timp și financiare.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

După adoptarea proiectului de lege, care reglementează modul de desfășurare a următoarelor recensăminte, pentru RPL imediat următor, propus de a fi realizat în anul 2024, vor fi elaborate

² <https://mdgs.un.org/unsd/demographic/sources/census/wphc/censusclockmore.htm>

Hotărâri de Guvern cu prevederi specifice, pentru punerea în aplicare a Legii privind RPL, organizarea și efectuarea RPL 2024.

Pentru asigurarea implementării prevederilor proiectului legii, va fi necesară modificarea unor acte normative care reglementează aspecte vizate de prezentul proiect de lege, cum ar fi:

1. Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 216-228/349 din 30.06.2017) – armonizarea terminologiei utilizate, a drepturilor BNS de a consuma date individuale inclusiv cu caracter personal;
2. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 492) – uniformizarea terminologiei la cerințele Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, inclusiv la cadrul juridic european – Regulamentul General privind Protecția Datelor nr. 679/2016;
3. Codul contravențional al Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 218/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, Nr. 78-84 art. 100) – adaptarea instrumentelor coercitive de care dispune BNS, în scopul stabilirii obligativității participării la recensământ și contracării eventualelor utilizări neconforme a datelor individuale colectate în scopuri statistice;
4. Codul muncii al Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 154/2003 (Monitorul Oficial, 2003, Nr. 159-162 art. 648) – salariații care se autorecenzază online să aibă dreptul la o zi liberă, pentru încurajarea utilizării cu predilecție a acestei metode.
5. Alte acte normative în vigoare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Monitorizarea organizării și efectuării recensământului o dată la zece ani și producerea indicatorilor de recensământ prin corespunderea cu instrumentele legale prevăzute de proiectul de act normativ.

Suplimentar, se va monitoriza și evalua corespunderea cu:

- inițierea procesului de organizare și efectuare a recensământului populației și locuințelor, conform perioade de referință – odată la 10 ani;
- plenitudinea realizării sarcinilor în cadrul recensământului de probă;
- diseminarea rezultatelor preliminare și finale în termen;
- consumul de date din sursele administrative;
- implementarea auto-recenzării;
- asigurarea confidențialității și protecției datelor individuale și ne-utilizarea acestor date decât în scopul producerii statisticilor oficiale;
- aplicabilitatea repetitivă a prevederilor actului normativ în cauză, cu identificarea lacunelor, impedimentelor și propunerea soluțiilor de îmbunătățire după caz.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

După adoptarea proiectului de lege, următorul recensământ va fi efectuat în 2024, iar rezultatele acestuia, care vor fi accesibile publicului conform programului de diseminate aprobat de BNS, vor fi utilizate la estimarea anuală a numărului populației, precum și formarea cadrului de eșantionare solid pentru cercetările selective în gospodării.

Totodată RPL va oferi informații relevante, fiabile, comparabile la nivel internațional privind populația și locuințele, esențiale pentru politicile naționale în domeniul economic și social, în special pentru dezvoltarea umană, pentru proiectele de cercetare și dezvoltare la nivel național și local, pentru dezvoltarea afacerilor etc. Fără de aceste date statistice detaliate și dezagregate pe populație, locuințe și gospodării casnice la cel mai mic nivel administrativ-teritorial al țării este imposibilă prognozarea și administrarea ulterioară a dezvoltării social-economice a țării și a unităților administrativ-teritoriale, precum și producerea statisticilor anuale pentru care recensămintele servesc

bază pentru actualizarea datelor privind populația, astfel fiind asigurată calitatea și actualitatea statisticilor naționale.

Rezultatele Recensământului Populației și al Locuințelor (RPL) constituie **bază pentru estimările anuale ale numărului populației cu reședința obișnuită** (între două recensăminte), care, la rândul său, este baza estimării tuturor indicatorilor socio-economici utilizați la nivel național pentru elaborarea de politici, planificare financiară, organizarea proceselor electorale, etc., dar și pentru raportarea la organisme internaționale (inclusiv ONU, FMI, etc.).

În cele din urmă, datele recensământului se utilizează pe larg la elaborarea politicilor social-economice ale țării, direcționate spre dezvoltarea economiei, creșterea bunăstării populației și a calității vieții, atât ameliorarea situației demografice, cât - și a consecințelor situațiilor de criză economică, socială sau de tipul pandemiilor.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Părțile interesate în organizarea și efectuarea RPL sunt:

- autoritățile administrative centrale, inclusiv instituțiile și autoritățile publice cu statut autonom
- autoritățile publice locale,
- mediul academic,
- mediul de afaceri,
- sectorul asociativ
- partenerii de dezvoltare a Republicii Moldova, donatorii și finanțatorii,
- cetățenii, în calitate de beneficiari finali ai RPL prin multiple **decizii administrative**, cum ar fi construcția spitalelor, școlilor și altor obiecte de menire socială, sunt adoptate în baza datelor despre populație, sursa principală a datelor fiind rezultatele recensământului, actualizate în perioada postcenzitară pe baza surselor de date administrative.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

La 30.06.2021 a fost convocată ședința Consiliului Consultativ Tehnic Internațional (*International Technical Advisory Board* - ITAB³) organizată cu suportul Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (desfășurată în regim online), la care au fost examinate diverse aspecte privind cadrul legal de realizare a RPL, inclusiv un proiect preliminar de lege privind RPL. La ședință au participat experți în recensăminte din Marea Britanie, România, India, Israel și Albania, reprezentanți ai autorităților/instituțiilor publice (Cancelariei de Stat, ministerelor de resort, altor instituții publice și deținători de registre de stat) cărora le revine un rol important în contextul organizării și desfășurării RPL, precum și reprezentanții partenerilor de dezvoltare activi în sector.

Proiectul legii a fost ajustat în corespundere cu discuțiile în cadrul ședinței în cauză și contribuțiile suplimentare oferite de experți internaționali – membri ai ITAB, precum și partenerii naționali - participanți la ședință.

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor și analiza de impact a fost supus consultărilor publice conform prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, cu publicarea materialelor aferente pe portalul www.particip.md și pe pagina oficială a BNS.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

³ ITAB este format din experți de renume în domeniul statisticii demografice, recensământului, registrelor populației și reprezintă o platformă care își propune oferirea de expertiză internațională și asistență tehnică pe subiecte tematice de suport a activității BNS, cu privire la elaborarea unui sistem informațional privind populația și migrația în baza datelor administrative disponibile în Republica Moldova

Proiectul inițial de lege a fost susținut de participanții la ședința sus-numită a Consiliului Consultativ Tehnic Internațional (International Technical Advisory Board - ITAB).

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	
	<i>Legea privind RPL</i>	<i>Lege privind RPL, runda 2020</i>	
Economic			
costurile desfășurării afacerilor			
povara administrativă	2	-2	
fluxurile comerciale și investiționale			
competitivitatea afacerilor			
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii			
concurența pe piață			
activitatea de inovare și cercetare	2	2	
veniturile și cheltuielile publice			
cadrul instituțional al autorităților publice			
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori			
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	2	2	
situația social-economică în anumite regiuni	2	2	
situația macroeconomică			
alte aspecte economice	1	1	
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1	1	
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii			
sănătatea și securitatea muncii			
formarea profesională			
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației			
nivelul sărăciei			
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1	1	
diversitatea culturală și lingvistică	2	2	
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea			
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice			
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	1	1	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	1	1	
accesul și calitatea serviciilor medicale	1	1	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1	1	
nivelul și calitatea educației populației	1	1	

conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive			
discriminarea	1	1	
alte aspecte sociale			
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă	1	1	
intensitatea energetică			
eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor	2	2	
alte aspecte de mediu			
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			